

Socijaldemokrate Crne Gore

Broj 1726/VI

Podgorica, 16.02. 2021. god.

SD

Socijaldemokrate
Crne Gore

Broj:

Podgorica, 16.2.2021. godine

Adresa: Jovana Tomaševića broj 2
81 000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 510 013
e-mail: sd@sdcg.me
www.sdcg.me

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	<u>16. 02.</u> <u>20</u> <u>21.</u> GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	<u>16-3/21-3</u>
VEZA:	
EPA:	<u>143 XXVII</u>
SKRAĆENICA:	PRILOG:

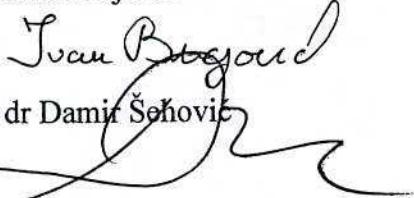
SKUPŠTINA CRNE GORE

Predsjedniku, mr Aleksi Bečiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, i odredbi člana 130 i 131 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo **PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODATU VRIJEDNOST**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanici:

Ivan Brajović

dr Damir Šehović

mr Boris Mugoša

Predstavnik predлагаča je dr Damir Šehović.

**PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODATU
VRIJEDNOST**

Član 1

U Zakonu o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list Crne Gore", br. 065/01, 012/02, 038/02, 072/02, 021/03, 076/05, 004/06, 016/07, 073/10, 040/11, 029/13, 009/15, 053/16, 001/17, 050/17, 046/19, 073/19, 080/20), nakon člana 49, dodaje se novi član koji glasi:

„Član 49a

- (1) Poreski obveznik, čiji ukupan promet proizvoda i usluga u prethodnih 12 mjeseci nije veći od 2 miliona eura koji je u tom periodu bio neprekidno evidentiran za obavezu plaćanja PDV-a, može da podnese zahtjev nadležnom poreskom organu za odobravanje plaćanja poreske obaveze po naplaćenom potraživanju za izvršeni promet proizvoda odnosno usluga (sistem naplate), pod uslovima da:
 - 1) je u prethodnih 12 mjeseci podnosi poreske prijave u propisanom roku;
 - 2) u prethodnih 12 mjeseci nijesu prestali uslovi za obračunavanje PDV po sistemu naplate, odnosno da poreski obveznik nije prestao da koristi sistem naplate na sopstveni zahtjev.
- (2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se nadležnom poreskom organu koji provjerava ispunjenost uslova za sistem naplate i izdaje potvrdu o odobravanju sistema naplate.
- (3) Poreski obveznik primjenjuje sistem naplate od prvog dana poreskog perioda koji slijedi poreskom periodu u kojem je primio potvrdu iz stava 2 ovog člana.
- (4) Izuzetno od člana 18 ovog zakona, poreskom obvezniku koji primjenjuje sistem naplate obaveza obračuna PDV-a nastaje na dan prijema plaćanja.
- (5) Poreski obveznik kome je nadležni poreski organ odobrio primjenu sistema naplate:
 - 1) obračunava PDV za izvršeni promet proizvoda i usluga, izdaje račun u skladu sa ovim zakonom u kojem iskazuje obračunati PDV i navodi da za taj promet proizvoda i usluga primjenjuje sistem naplate;
 - 2) poresku obavezu iz tačke 1) ovog stava plaća za poreski period u kojem je naplatio potraživanje, odnosno dio potraživanja za izvršeni promet proizvoda i usluga, u dijelu naplaćenog potraživanja;
 - 3) ima pravo na odbitak ulaznog PDV poreza u skladu sa članom 37 ovog zakona, pod uslovom da je prethodnom učesniku u prometu platilo obavezu za promet proizvoda i usluga, u dijelu plaćene obaveze, odnosno da je plaćen PDV pri uvozu proizvoda.

(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, sistem naplate se ne primjenjuje na:

- 1) promet bez naknade;
- 2) promet između povezanih lica u smislu propisa kojim se uređuje dobit pravnih lica;
- 3) uvoz proizvoda;
- 4) izvoz proizvoda.

(7) Ako poreski obveznik ne naplati potraživanje za promet proizvoda i usluga u roku od dvanaest mjeseci od dana kada je izvršio promet, dužan je da poresku obavezu po osnovu tog prometa plati za poreski period u kojem je istekao rok od dvanaest mjeseci.

(8) Sistem naplate prestaje prvog dana poreskog perioda koji slijedi poreskom periodu u kojem:

- 1) je obveznik PDV dostavio izjavu nadležnom poreskom organu o prestanku sistema naplate;
- 2) su nastale okolnosti zbog kojih se obvezniku PDV ne bi odobrio sistem naplate od strane nadležnog poreskog organa pri podnošenju zahtjeva za odobravanje ovog sistema.

(9) Nadležni poreski organ izdaje potvrdu o prestanku sistema naplate iz stava 5 ovog člana.

(10) Izuzetno od stava 8 ovog člana, sistem naplate prestaje i u slučaju podnošenja zahtjeva za brisanje iz evidencije za PDV danom prestanka PDV aktivnosti.

(11) Kod prestanka sistema naplate, obveznik PDV je dužan da za posljednji poreski period, odnosno period u kojem je prestao sa PDV aktivnošću, a u kojem je primjenjivao sistem naplate, plati i poresku obavezu za promet proizvoda i usluga za koji nije naplatio potraživanje i ima pravo da PDV obračunat od strane prethodnog učesnika u prometu kojem nije platilo obavezu za promet proizvoda i usluga odbije kao prethodni porez u skladu sa ovim zakonom.

(12) Detaljne odredbe za primjenu postupka za sistem naplate bliže će se urediti propisom Ministarstva finansija.

OBRAZLOŽENJE:

I Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačke 5 Ustava Crne Gore, kojima je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Crnogorska ekonomija je godinama pogodena problemom nelikvidnosti i velikog broj blokiranih računa, jer preduzeća nijesu u mogućnosti da svoje dospjele obaveze izmiruju u utvrđenim rokovima dospjeća. Na pomenuti problem utiču kako interni (poslovanje sa gubitkom, neusklađeni novčani tokovi i sl.) tako i eksterni faktori, koji nastaju najčešće zbog suočavanja sa posljedicama ekonomske krize, ali i zbog djelovanja čitavog niza drugih faktora.

Poreski sistem je jedan od eksternih faktora koji može da utiče na generisanje krize likvidnosti i na finansijsko naprezanje. Stoga je važno da u vremenu suočavanja sa nižom agregatnom tražnjom poreskim sistemom stimulišemo privrednu aktivnost i pomognemo privrednim subjektima da se lakše nose sa problemom nelikvidnosti. Jedna od mjera koja značajno može da pomogne privredi, posebno malim i srednjim preduzećima pritisnutim neopravdano dugim rokovima plaćanja, jeste sistem naplate PDV-a.

Postojeći sistem koji podrazumijeva obavezu preduzeća da uplaćuju PDV državi prije nego što naplate svoja potraživanja, zapravo znači da ista kratkoročno beskamatno finansiraju državni budžet, što nas zbog nedostajućih sredstava dovodi do absurdne situacije da je dobar dio njih primoran da se zadužuje i da sebe nepotrebno izlaže trošku kamate da bi kratkoročno finansirali budžet države. Pomenuti dodatni troškovi finansiranja se najčešće prevaljuju na krajnje potrošače kroz povećane cijene, ukoliko elastičnost tržišta to omogućava. Najlakši način za neutralisanje negativnog efekta koji ovakav način obračuna PDV ima na likvidnost preduzeća jeste stabilan obim prodaje i brza naplata potraživanja, što u uslovima u kojima trenutno funkcioniše naš privredni sistem nije nimalo jednostavno.

Problem postaje još izraženiji ukoliko imamo u vidu da je crnogorska ekonomija dodatno pogodena COVID-19 krizom, koja je uzrokovala najveći pad privredne aktivnosti u posljednjih nekoliko decenija. Takva situacija pogoduje širenju talasa nelikvidnosti i povećanju broja blokiranih računa. O tome najbolje svjedoči podatak da broj kompanija sa blokiranim računima kao i ukupan iznos blokade konstantno raste. Tako je trenutno u blokadi čak 18,85 hiljada preduzeća i preduzetnika, sa ukupnim iznosom duga na osnovu kojeg su blokirani računi od 771 milion eura! Duže od godinu je u blokadi 17,17 hiljada preduzeća i preduzetnika, kojima je blokirano ukupno 681 milion eura.

Jedna od mjera koja bi značajno uticala na prevazilaženje tog problema je promjena postojećeg modela naplate PDV-a, koji izuzetno destimulativno djeluje na poslovno okruženje, na način što bi se otvorila mogućnost privrednim subjektima koji to žele za prelazak na model plaćanja PDV-a po naplaćenoj a ne izdatoj fakturi, što i jeste praksa u najvećem broju evropskih ali i nekih nama susjednih država.

Obračun PDV-a po naplaćenoj realizaciji bi pomogao malim privrednim subjektima koji se suočavaju sa poteškoćama sa likvidnošću, odnosno sa neredovnim, odgođenim ili neizvršenim plaćanjima. Odnosno, ovaj sistem obračuna pogoduje onim privrednim subjektima koji kupcima odobravaju duže rokove plaćanja. Povoljniji način oporezivanja u vidu „sistema naplate“ bi ih lišio i suvišnog suočavanja sa nepotrebnim troškovima visokih kamata i poteškoća u praćenju dinamike otplate kredita koji zbog toga mogu nastati. Posebno bi pogodovalo preduzećima kod kojih se razlikuju rokovi plaćanja računa dobavljačima od rokova naplate računa od kupaca. Značajnom broju njih je pod ovakvim uslovima zbog poteškoća da izmire dugove upitan opstanak na samom tržištu. Porez koji bi trebali platiti nakon što ispostave fakturu bi mogli da koriste za sopstveno poslovanje sve do naplate samog računa, što bi stimulativno djelovalo na brzinu opticaja novca u državi za koju su svakako uobičajeni dugi rokovi plaćanja.

Uostalom, prelazak na pomenuti sistem bi bio dobrovoljan, pa bi svaki privredni subjekat sam procjenjivao na osnovu specifičnosti sopstvene djelatnosti da li mu sistem pogoduje ili ne, budući da onim privrednim subjektima čije isporuke se plaćaju odmah po prodaji, onima koji imaju više ulaznog od izlaznog PDV-a, kao i onima koji imaju kontinuiran tok isporuka, ovaj sistem nije toliko koristan.

Riječju, neprimjereno dugi rokovi plaćanja ili pak neplaćanje računa jesu problemi koji se novim konceptom naplate PDV-a umanjuju, ali taj problem, osim modelom naplate, treba rješavati i stvaranjem pretpostavki za primjenu propisa koji već postoje u našem pravnom sistemu a kojim se regulišu rokovi izmirenja novčanih obaveza, jer isti predviđaju sankciju u vidu kazni za one koji zloupotrebljavaju značajan broj malih privrednih subjekata i pritsiskaju ih neprimjereno dugim rokovima plaćanja, generišući na taj način dodatnu nelikvidnost u sistemu.

III Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Zakon je usklađen sa relevantnim propisom Evropske unije iz ove oblasti, budući da je Direktiva 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu poreza na dodatu vrijednost omogućila malim i srednjim preduzećima povoljniji način obračuna i plaćanja PDV-a u odnosu na standardni način na osnovu izdatih i primljenih faktura, pod uslovom da oni ne dovode do smanjenja poreza.

IV Objasnjenje osnovnih pravnih instituta

Članom 1 se uvodi mogućnost obveznicima PDV-a da porez plaćaju po naplaćenom potraživanju za izvršeni promet proizvoda odnosno usluga.

V Finansijska sredstva za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna finansijska sredstva, jer će primjena zakona doprinijeti odgađanju naplate prihoda, ali ne i njihovom izbjegavanju.

VI Tekst odredaba zakona koji se mijenja:

Poreska osnovica kod prometa proizvoda na licitaciji

Član 49

(1) Poreska osnovica na promet proizvoda iz člana 48 ovog zakona je ostvarena razlika između cijene ostvarene na licitaciji i iznosa koji je platio licitant punomoćniku za izvršen promet proizvoda sa uključenim iznosom PDV koji je licitator dužan platiti na svoju proviziju.

(2) Iznos koji je licitant dužan platiti punomoćniku (principalu) je jednak razlici između postignute cijene proizvoda na licitaciji i iznosa provizije koju je ili će dobiti licitant od svog punomoćnika po ugovoru po kojem se provizija plaća od prometa.

(3) Cijena ostvarena na licitaciji obuhvata cjelokupni iznos, uključujući poreze i sva druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenja) koje kupac plaća licitantu za te proizvode.

(4) Licitant je dužan da za svaki promet proizvoda na licitaciji izda kupcu i punomoćniku (principalu) račun. Na računu koji izda kupcu dužan je navesti cijenu proizvoda dostignutu na licitaciji, poreze i druga davanja, posredne troškove nabavke (provizija, troškovi pakovanja, prevoza i obezbjeđenje) koje zaračunava licitator kupcu. Na računu ne smije odvojeno biti iskazan PDV.

(5) Licitant, na dokumentu koji izdaje punomoćniku, mora odvojeno iskazati: iznos, tj. cijenu postignutu na licitaciji, umanjenu za iznos provizije koju je ili će primiti od punomoćnika.

(6) Ako je licitant izdao račun punomoćniku (principalu) koji je poreski obveznik, smatra se kao da ga je izdao punomoćnik.

(7) Smatra se da je punomoćnik (principal) obavio promet u trenutku prodaje proizvoda licitantu na licitaciji.